

[Indenrigsministeren.]

for den Lovgivning, Landet skal bygges paa, som det nu er muligt.

Det ærede Medlem udtalte den Opfattelse, at det ikke kunde forenes med min Tankegang i øvrigt, at jeg var med til at gøre Appellen til Befolkningen gennem Folkeafstemning saa vanskelig. Nu vil jeg for det første dertil sige, at det kan synes lidt underligt, at det netop er det ærede Medlem, der bebrejder mig dette, idet han jo er Medlem af det Parti, hvis Ordfører under Grundlovsforslagets Behandling udtalte sig som afgjort Modstander af al Folkeafstemning. Men det være nu som det vil, naar jeg fremdrager Spørgsmaalet, er det, fordi jeg gerne vil have Lejlighed til at fremkomme med en Udtalelse til det, som det ærede Medlem føjede til om Schweiz, idet det syntes, som om det ærede Medlem tog Standpunkt for den schweiziske Ordning. Jeg kan ikke tro, det er rigtigt, ikke fordi vi ikke i et folkestyret Land kan nære den største Beundring for det Folkestyresystem, som Schweiz har udviklet, men hvis det ærede Medlem virkelig mener det, saa er det en Kasten-over-Bord af de Synspunkter, som sejrede her i Danmark i 1849. Det ærede Medlem kan være sikker paa, at de to Synspunkter lader sig ikke forene. Den schweiziske Forfatning med det omfattende Folkeafstemningssystem, ofte med Afstemninger rundt om i de forskellige Kantoner hver Maaned, er jo bygget op gennem en aarhundredlang Udvikling, hvorigennem Schweiz tidligere end noget andet Land fik et Folkestyre, der byggede paa Folkets direkte Deltagelse i Styret, medens det System, der sejrede i Danmark i 1849, var Repræsentationssystemet, det var den vest-europæiske Tanke, bredende sig fra England over Frankrig til de vest- og nord-europæiske Lande: at Befolkningens Frihed bestod i, at den frit kunde vælge sine Repræsentanter til Parlamentet, og disse Repræsentanter var da Udtryk for Befolkningens Vilje i Tiden indtil næste Valg.

Da det er saa vigtigt, at der er Klarhed over disse Problemer i Befolkningen, har jeg tilladt mig i Folketinget at sige, at hvad enten man er Tilhænger af det ene eller det andet paa dette Omraade, maa man erkende, at der er et teoretisk Modsætningsforhold mellem Repræsentationssystemet, som vi indførte i 1849, og det udprægede Folkeafstemningssystem. Det er disse to Systemer, man gør Forsøg paa at sammensmelte, og deraf maa man drage den Slutning, at de ikke begge kan gælde i deres Renhed. Men det, man kan gøre — og det har jeg for min

Del altid været Tilhænger af —, er at konsolidere selve Repræsentationssystemet, selve det parlamentariske System som det grundlæggende i Landets frie Folkestyre og saa hertil føje som en Sikkerhedsventil for Folket en Adgang til Folkeafstemning for det Tilfælde, at Repræsentationssystemet skulde føre med sig, at det Rigsdagsflertal og den Regering, som udgaar af en Valgdag, misbruger sin Magt og handler stik imod alt, hvad den kom til Magten paa. Under Repræsentationssystemet bliver det Folkeafstemningssystemets naturlige Opgave at hindre et saadant omfattende Misbrug. Med Henblik paa de Bestemmelser, der findes i den Grundlov, der nu skal vedtages, hvorefter 15 pCt. af Vælgerne kan bestemme, at der skal være Folkeafstemning, skal jeg sige, at der kan ikke være stor Forargelse i Landet over, hvad en Regering gennemfører, der kan ikke gennem Befolkningen gaa en Forbitrelse over, at en Regering foretager et eller andet imod, hvad den har lovet, og hvad den er kommet til Magten paa, hvis det ikke er muligt at stampe 15 pCt. af Vælgerne op.

I sin Slutningsbemærkning tillod det ærede Medlem sig at sige, at Valglovsforslaget og Grundlovsforslaget var Udtryk for en Tendens til at efterligne den stærke og ensartede Statsmagt, som man hylder sydpaa. Jeg kunde næsten ønske, at det ærede Medlem, naar han ved Gennemlæsning af Fortrykket kommer til denne Paastand, vilde læse første Del af sin Tale igennem en Gang til. Det ærede Medlem, som netop har beklaget sig over, at man vil give Mindretallene for stærk Repræsentation i Parlamentet, og beklaget sig over, at man ikke kan faa et Enmandskredssystem, der giver Mulighed for en stærk Statsmagt, slutter med at sige, at det er mig, der søger at efterligne den stærke og ensartede Statsmagt. Begge Dele kan ikke være rigtigt. Enten maa første Del af det ærede Medlems Tale være sagligt urigtig, eller ogsaa maa den sidste Bemærkning være det. Der er selvfølgelig en tredje Mulighed, nemlig at begge Dele er urigtige, hvilket jeg for Resten mener.

I Anledning af det ærede 2det Medlem for 1ste Kreds' (Hendriksen) Udtalelser om Valgkredsordningen her i København vil jeg gerne bemærke, at jeg tror ikke, man kan sige, som det ærede Medlem sagde, at den foreslaaede Valgkredsordning ikke er god. Jeg tror, man maa erkende, at den er god i enhver Henseende. Det, Folketingsmand Rager har indvendt imod den, er i og for sig heller ikke, at den sagligt set er daarlig; han